

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 240—
za pol leta K 120—

NOVIČAS

Glasilo in upravljalništvo v Koparju: ulica Štev. 6 — Telefon
upravljalništvo Štev. 50 — Telefon
— upravljalništvo Štev. 328 —

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 60—
za en mesec K 20—

V upravi stane mesečno K 18—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane K 1.40

Naš radikalizem.

Politika ljudske stranke v Jugoslaviji pod silo razmer postaja čezdalje bolj odločna. Ker radikalna in demokratska stranka pod nobenim pogojem ne marata sporazuma s proticentralističnimi strankami države, ker jima očitno ni nič ležeče na zadovoljivji ogromne večine hrvatskega in slovenskega ljudstva in ker hočeta svoj centralistično-birokratski, socialno-reakcionalni in starosrbsko-militaristični zamisel države izvesti brez najmanjšega ozira na demokratske, socialne in miroljubne človečanske zahteve časa — je ljudska stranka prisiljena svojo borbo proti režimu poostrižiti, tembolj ker imajo v Belgradu napram njenim političnim in kulturnim zahtevam popolnoma zamašena ušesa.

Krščansko-socialistično delavstvo se s tem popolnoma ujema. Buržoazna vlada tira s svojim protiljudskim centralizmom delovne sloje v gospodarsko bedo, onemogočuje skupni boj proletariata proti kapitalističnemu izžemanju z izjemnimi zakoni in s parcelacijo države v srece in okruge, hoče odvzeti ljudstvu iz rok še slednji sled samoodločitve v občinah in deželi. Dosedanji pošteti poizkusi ljudske stranke pridobiti srbske stranke za pameten sporazum, so se izjalovili. Zato je zdaj čas kreniti na drugo pot in ljudstvo bo po tej poti tudi krenilo.

Za odločen nastop pa je ljudski stranki potrebna notranja edinstvo za vsako ceno. V najhujšem boju ne smemo pozabiti, da nam je močna država nujno potrebna in da mora naše prizadevanje za čim večjo zakonodajno avtonomijo, pa če je komu to ljubše, za federalizacijo (ki pa se z ozirom na Hrvate izven ozkih mej Banovine ne more izvesti na strogi nacionalni podlagi) biti vedno v skladu s splošnimi kulturnimi in socialnimi zahtevami vseh treh narodov v državi, da se mora v tem federalističnem sestavu zagotoviti predvsem enotna okvirna socialna zakonodaja za celo državo, svoboda enotne delavske organizacije po celi državi in splošne enake državljanske svoboščine za vsakega državljan, naj bo Srb, Hrvat ali Slovenec. Federalizacija ali avtonomija — za ime ne gre, gre za duh — mora skratka služiti kot sredstvo za demokratizacijo države, za uveljavljanje neposredne in dejanske politične moči ljudskih slojev v vseh zastopih, za izvedbo socialnih zahtev delovnih kmetijskih in industrijsko-delavskih slojev; ne sme pa služiti komurkoli za pretvezo, da se potem ni uveljavila kakšna socialna ali kulturna reakcija pod firmo kakršnegakoli nacionalnega šovinizma.

Pot, da se to doseže proti odporu vladajoče klike, proti velesrbstvu, ki se upira novi orientaciji države, proti edinovladju kapitalistične porodice, je pot enotnega nastopa ljudske stranke v smeri njenega dosedanjega kulturnega in socialnega programa, ki danes zahteva le radikalne, neiz-

prosne in neodjenljive taktike. Zlasti pa mora stranka bolj glasno kakor le kdaj podčrtati, da je stranka našega inteligentnega, kmetijskega in delavskega proletariata in da je njen končni najvišji cilj preuredba družbe v krščansko-socialistično brez vseh kompromisov s preteklostjo, brez vsakega vodenega socialnega reformizma, ki se drži v izvestni meri še nekaterih ljudskih strank, n. pr. v Nemčiji, v Italiji, pa se je program ljudske stranke že zelo zradikaliziral. Dr. Korošec je na shodih rudarjev to stran našega dela dobro označil. In če bo treba kakšne koalicije s katerokoli drugo jugoslovansko proticentralistično stranko, to ne bo moglo in smelo pomeniti kakšne preorientacije naše stranke v kulturnem in socialnem pogledu.

Vrhovno načelo pa mora biti, da je ta cilj mogoče doseči le v okviru enotne ljudske stranke.

Zato krščansko-socialistično delavstvo

Dnevni red konference v Genovi.

Rim. Po izjavah tukajšnjih merodajnih političnih krogov se bo pečala genovska obnovitvena konferenca s sledečimi vprašanji:

1. Proučevanje izpeljave sklepa, ki ga je sprejel dne 6. jan. 1922 vrhovni svet na konferenci v Cannes.

2. Zagotovitev evropskega trajnega miru.

3. Bistveni pogoji upostave medsebojnega zaupanja brez kršitve obstoječih pogojev.

4. Finančna vprašanja: a) Kroženje bankovcev, b) osrednje in emisijske banke, c) javne finance v razmerju do obnove, d) menični tečaji, e) organizacija javnih in zasebnih kreditov.

5. Gospodarska in trgovinska vprašanja: a) Olajšave in jamstva za izvozno in uvozno trgovino, b) zakonska in pravna jamstva upostavljene trgovine, c) varstvo

odklanja vsako demagogijo, ki bi hotela potrebno in nujno zradikaliziranje taktike ljudske stranke izrabiti v kakšne druge cilje. Na to vabo se krščansko-socialistično delavstvo ne bo odzvalo, pa naj mu tudi nekateri skušajo laskati z radikalnim, socialnim, antimilitarističnim in republikanskim programom. Mi vemo, da svojega socialnega programa ne moremo doseči drugače kakor v močni in solidni ljudski stranki, kakršna je in kakor se bo še razvijala dalje. Krščanski-socialistični, pacifiistični in ljudski program se je zarodil v nedrjih ljudske stranke in se bo vzpopolnjeval ter realizoval v njenem okvirju kljub vsem zunanjim in morebiti tudi notranjim težkočam.

Zato bo krščansko-socialistično delavstvo moč in enotnost ljudske stranke kakor en mož ščitilo proti vsakršnim intrigam.

industrijske, umetniške in literarne duševne lastnine, d) konzularna ustava, e) pripustitev in položaj inozemcev pri izvrševanju trgovskih poslov, f) tehnična pomoč za upostavo industrije, g) prometna vprašanja.

V mestu Genovi bodo nastanjene nemška, francoska, angleška in belgijska delegacija, druge pa v Rapallu, Pegli in Nervi. Ruski delegatje bodo nastanjeni v Santa Margherita, da se na ta način preprečijo morebitni javni ljudski nastopi.

Prva točka dnevnega reda se nanaša na splošni značaj dela na konferenci, predvsem na upostavo odnosov do Rusije in na nje priznanje. Točki 2. in 3. sta čisto političnega značaja. Obravnavali jih bodo ministrski predsedniki in zunanji ministri. Ostala vprašanja se bodo obravnavala v komisijah in podkomisijah.

Pred jugoslovansko „Panamo“.

Belgrad, 21. marca. (Izv.) »Videlo« prinaša pod naslovom: »Pred jugoslovansko Panamo« daljši članek o napadu, ki se za kulisami in za enkrat še po raznih kabinetih pripravlja na gospodarstvo naše države. Gre za zgradbo glavnih železniških prog. Snuje se neka delniška družba z ruskim in ameriškim kapitalom v višini več milijonov dolarjev. Ustanovitelji te družbe so znani ruski knezi, ki so zato, da se jim stvar posreči, angažirali več vladnih poslancev, znane advokate iz belgrajske porodice in druge osebe, in jim obljubili za slučaj, če se akcija posreči, mastne nagrade. Načelniku nekega mini-

strstva je obljubljenih 44 milijonov dinarjev. Kake vsote bodo z ozirom na to dobile druge višje osebe, si pač lahko mislimo. Društvo bi imelo neomejene pravice za eksploatacijo rudnikov, zgraditev mostov in ladij. Predvsem bi zgradili dve glavni progi Belgrad—Metković in Pandjevo—Belgrad—Bos. Mitrovia. Družba bi imela 80 let pravico popolne izrabe teh železnic, vendar pa ima država pravico odkupiti železnice, če plača investiran kapital v dolarjih. Glavni odbor obstoji iz 7 članov, 5 članov pa volijo delničarji. Na ta način hočejo spraviti vse gospodarstvo naše države v roke tujcev v popolno izrabo.

Kairo, 19. marca. (Izv.) Ko se je novi egiptovski kralj povrnil s pregledovanja čet, je prišlo do Angležem sovražnih ma-

nifestacij. Množica je obmetavala redarje s kamenjem, ki so začeli streljati. Več oseb je bilo ranjenih.

Seja parlamenta.

Belgrad, 20. marca. (Izv.) Predsednik dr. Ivan Ribar je otvoril današnjo sejo narodne skupščine ob 5.30 popoldne. Prisotnih je dovolj poslancev. Na dnevnem redu je razprava zakona o ureditvi plačevanja trgovinskih dolgov v inozemstvu. Nato se čita zapisnik zadnje seje ter došle prošnje in pritožbe ter zakonski predlogi, ki so predloženi narodni skupščini v nadaljnjo obravnavo. Minister za pravosodje dr. Marković sporoča, da zahteva sodišče izročitev nekaterih poslancev, med njimi Rudolfa Golouha. Minister naznanja, da odstopa od svoje zahteve po izročitvi sodišču poslanca Ivana Majcna, ker je nastopilo objektivno zastaranje kaznilnega dejanja. — Nato se čitajo vložene interpelacije ter zakoni, ki jih je potrdil kralj Aleksander. Na vrsto pride obtožba bivšega vojnega ministra generala Zečevića, ker je pozval rekrute pozimi v službovanje v kadar in ker jih je vsled malomarnosti vojne uprave vsled nezadostne preskrbe z obleko in živili mnogo pomrla. — Predsednik dr. Ribar predlaga, da se predloženi zakonski predlogi stavijo na dnevni red prihodnje seje narodne skupščine, ki je odredjena za 29. t. m. — Pred prehodom na dnevni red povzame besedo minister za konstitucijo in izenačenje zakonov, Trifković, in pravi, da ima narodna skupščina v smislu člena 135 ustave rešiti zakonski načrt o splošni upravi in o srezkih in oblastnih samoupravah ter zakonski načrt o upravnih razdelitvah države na oblasti. Ker po njegovem mnenju nima narodna skupščina na razpolago dovolj časa za temeljito razpravo o teh predlogih, sodi, da bi zelo škodovalo ugledu parlamenta in važnosti teh zakonov, ako se ti predležeci zakoni rešijo s kraljevo naredbo in ne v narodni skupščini. Da se to prepreči, naj se zakonski načrt o ureditvi plačevanja trgovinskih dolgov v inozemstvu odgodi in da zbornica preide na razpravo o zakonskem načrtu glede splošne uprave. Med govorom dr. Trifkovića je prišlo do burnih ugovorov Jugoslovanskega kluba. Dr. Korošec, Barić in Šimrak so neprestano protestirali zoper parcelacijo Slovenije. Govornik je moral prekiniti svoja izvajanja. Končno pa je vladna večina sprejela njegov predlog.

Nemiri v Albaniji.

Belgrad, 20. marca. (Izv.) Iz Skoplja poročajo: Večji oddelek kačakov je zapustil nevtralni pas in je prekoračil jugoslovansko mejo v Netohiji. Dne 16. t. m. je naša obmejna straža razpršila po hudem boju to tolpo, pri čemer so jo podpirali orožniki in oboroženi kmetje. V boju je bilo ubitih pet kačakov, ostanek pa se je umaknil čez mejo.

Belgrad, 20. marca. (Izv.) Z uradne strani se odločno dementira vest posameznih inozemskih listov, ki prihaja iz ita-

Tunel.

Roman. Spisal Bernhard Kellermann. — Poslovenil Peter Mlakar.

Hobby je sam oskrboval ducat žurnalistov. Dan in noč je delal, da je zase »bobnal«; in ne bi mogel živeti, če bi ne potrjeval svojega bilja v javnosti.

Tak je bil Hobby. In povrh tega je bil najbolj nadarjeni in iskani arhitekt v New Yorku.

Hobby je prekinil svoj pogovor s parketom ter se obrnil k prijateljema.

»Pripoveduj vendar, Maud, kaj počne mala Edith?« je vprašal, dasi je bil že prej povprašal po oiroku, ki mu je bil boler.

Z nobenim drugim vprašanjem se ni moglo topleje zadeti njenega srca. V tem hipu je bila Maud za Hobbyja »kar navduščena.« Zardela je ter ga sanjavo in hvaležno pogledala s svojimi toplimi, rjavimi očmi.

»Saj sem li že povedala, da je Edith dan na dan slejšala« je odvrnila z nežnim materinskim glasom in njene oči so žarele veselja.

»To je bila pač zmerom.«

»Da! Toda — Hobby li si ne moreš predstavljati — in kako je modral!«

»Povej mu vendar tisto o petelinu,« se je vmešal Allan.

»Da! In Maud mu je z žarečim in nežnim obrazom pripovedovala smešno dogodbo, v kateri sta imela glavno vlogo njena hči in petelin. Vsi trije so se smejali kakor otroci.

»Moram jo prav kmalu spet pogledati!« je dejal Hobby. »V štirinajstih dneh pridem k vama. In drugič praviš, da je bil v Buffalu določas?«

»Deadly dull!« je naglo odgovorila Maud. »Puh, dolgčas, da umiraš!« Dvignila je nežne obrvi ter za hip izgledala odkritosrčno nesrečna. »Lindleyevi so se preselili v Montreal, to že veš!«

»Velika škoda!«

»Grace Kossat je že od jeseni v Egiptu.« In Maud je izlila Hobbyju svoje srce. Kako srašno je lahko dolgočasen en sam dan in kako dolgočasen večer! In v šaljivo očitajočem tonu je dostavila: »Kakšen družabnik je Mac, to veš dobro, Hobby! Zamenjala me še bolj ko prej. Marsikdaj ga ni ves dan iz tovarne. Zdaj si je k vsem tem lepim stvarim nabavil še celo vrsto svedrov, ki noč in dan vrlajo granit, kello in Bog vé kaj še vse. Za te svedre skrbi kakor za bolnike, kakor za bolnike, Hobby! Ponoči sanja o njih...«

Allan se je glasno nasmejal.

»Le pusti ga, Maud!« je dejal Hobby pomežikujoč s svojimi belimi trepalnicami. »On že ve, kaj dela. In na fliših par svedrov pač ne boš ljubosumna, girlie!«

»Jaz jih kratkotamo sovražim!« je odvrnila Maud. »Tudi ne veruj,« je nadaljevala zardela, »da bi se bil pripeljal z menoj v New-York, če bi ne imel tu opravkov.«

»Toda, Maud!« je miril Allan.

Hobbyja pa je njen smehljajoči očiček spomnil na najvažnejše, kar je hotel Allanu povedati. Naenkrat se je zresnil ter prijel Allana za frak.

»Poslušaj, Mac,« je dejal nekoliko tišje, »jaz se bojim, da si danes zaman prišel iz Buffala. Stari Lloyd se ne počuti dobro. Pred dobro uro sem bil poklical Ethel Lloyd, a še ni vedela, ali bosta prišla. To bi bilo res neprimerno!«

»Saj ni potreba prav tukaj!« je odvrnil Allan, ne da bi razodel svojega razočaranja.

»Na vsak način sem mu kakor satan za petami, Mac! Niti minute ne bo imel miru! In zdaj za hip z Bogom!«

Čez trenutek se je Hobby že pojavil z glasnim truščem v sosednji loži, v kateri so sedele tri mlade rdečelaske s svojo materjo.

Dirigent s svojo suho jasrebjo glavo je naenkrat spet stal pred puftom in lahko naraščajoč grom je bobnel iz pavk. Fagoti so uglašili vprašujoč, sladko tožeč motiv, ki so ga ponavljali in poudarjali, dokler ga jim niso ugrabile gosli ter ga prevele na svoj jezik.

Maud se je spet poglobila v glasbo.

Allan pa je sedel z mrzlimi očmi na svojem sedežu, prsa so se mu širila nolanje napetosti. Obžaloval je, da je prišel. Lloydov predlog za kratek razgovor v loži koncertne palače ni očigled čudaštvu bogatega moža, ki je le redko koga sprejel doma, imel nič posebnega na sebi, in Allan je prireditelj brez obočevanja. Tudi je nagibal, da Lloydu oprostijo, ako je res bolan. Toda za svoj načrt, čigar veličina je včasih omamljala njega samega, je zahteval največje spoštovanje. Ta načrt, na katerem je delal že pet let noč in dan, je zaupal dosihdob samo še dvema človekoma: Hobbyju, ki je znal, če treba, prav tako molčati kakor klepetati, če se mu je zavezala beseda. In potem Lloyd. Niti Maud ni vedela. Zahteval je, da bi se moral Lloyd v palačo Madison Square sam privleči, če je le mogoče. Zahteval je, da ga Lloyd vsaj obvesti, mu določi drug sestanek. Ako to Lloyd zamudi — no, potem ne mara nič več imeti opravka z muhaslim, bolnim, bogatim dedcem.

lijanskega vira, da se je namreč Ahmedu begu v Albaniji posrečilo s pomočjo Belgrade poraziti vstaje in da je Jugoslavija pošiljala Ahmed begovim četam orožje, municijo in živila. V Albaniji se sedaj mudi komisija zveze narodov ter posredovalna komisija veleposlaniške konference. Poročila te komisije bodo na vsak način pojasnila zadnje dogodke v Albaniji.

Belgrad, 21. marca. (Izv.) Belgrajske »Novosti« objavljajo, da so albanski vstaji popolnoma pobiti in da se je vlada že vrnila v Tirano, prevzela celokupno upravo v svoje roke in napravila red.

Današnja predborza.

Zagreb, 21. marca. (Izvirno) Predborza: Budimpešta 42, Berlin 128 (blago 130), Italija 16.15 (denar 16.20), London 1360 (blago 1375), New York 308 (blago 306), dolarji 295—306. Dunaj 4.80 (blago 5.10).

Curih, 21. marca. (Izvirno) Na današnji predborzi notirajo: Berlin 1.80, Holandsko 194.50, New York 513, London 23.47, Pariz 46.05, Italija 26.05, Praga 8.90, Budimpešta 0.64, Zagreb 1.60 (včeraj 1.55), Varšava 0.13, Dunaj 0.07, n.a. kro-ne 0.0725.

Dunaj, 21. marca. (Izvirno) Danes notira na predborzi Zagreb 22.50.

Stinnesov gospodarski imperializem.

Prof. N. Savin se v »Jugoslov. Lloyd« dalje peča s Stinnesovim načrtom za »obnovo« Rusije in prihaja do zaključka, da je to načrt brezobzirnega nemškega gospodarskega imperializma, ki ga izid svetovne vojne ni napravil skromnejšega. Zato da v največji meri zaposli nemško industrijo, pomaga Nemčiji plačati težko kontribucijo in spravi v pasivni nemški proračun ravnotežje, hoče Stinnes potlačiti Rusijo na stopnjo zgolj surovinske dežele, pahniti vse njeno delavstvo v brezposelnost, izčrpati iz prebivalstva desetkrat več nego je izčrpava! predvojni ruski erar, podrediti jo komandi tujih čet, ki jih bo morala Rusija sama plačevati.

Vse to naj bi bila pa le sredstva za končni glavni cilj: prisiliti Rusijo, da stori z Nemčijo »Evropske Združene države«, v katerih bi seveda igrala Nemčija gospodarsko, Rusija pa ponižno dekle. Ako bi Nemčija to dosegla, potem bi se popolnoma osvobodila iz klešč entente. Na suhem bi razpolagala z ogromno vojno silo, a na morju bi ji nobena blokada nič ne škodila, ker bi imela v Rusiji neizčrpne vire živeža in vseh drugih potrebščin.

V Londonu so Stinnesa krstili za »nevarnega patriota«. Kakor vidimo iz gornjih izjav, ne brez razloga. Njegova nevarnost se zmanjša v toliko, v kolikor se njegov načrt križa s političnimi in gospodarskimi koristmi entente, ki zato uresničenja tega načrta gotovo ne bo podpirala. In ta nevarnost je še manjša, če pomislimo, da v Rusiji vendarle ne sede na krmi-lu sami idioti.

LUKSUS SE BO DOVOLIL.

Belgrad, 21. marca. (Izv.) Finančna sekcija je na sinočnji seji dognala, da znašajo dohodki vseh poštinih ravateljev 51 milijonov več, kakor pa predvideva proračun. Razpravljalo se je o prepovedi uvoza luksuznega blaga. Sekcija je mnenja, da ta odredba ni bila v korist, ker so se dohodki znatno zmanjšali, na drugi strani pa ni dosegla svojega uspeha, ker se v sličnih slučajih tihotapi. Finančni minister bi moral v takih slučajih nastopiti sporazumno z ministrom za trgovino in industrijo. Uvoz luksuznega blaga — vsaj nekaterih vrst — naj se dovoli, poviša pa naj ne carina. Iz proračuna se črtajo vsi do-

hodki šolnin, ker jih tudi ustava ne predvideva.

AVSTRIJSKI MONARHISTI ZA KARLA.

Dunaj, 20. marca. (Izv.) Včeraj je prišla na angleško poslaništvo skupina monarhistov in je izročila prisotnemu poslaniškemu tajniku dve prošnji, naslovljeni na angleškega kralja in na angleško kraljico s prošnjo, naj uveljavita svoj vpliv, da se položaj bivšega cesarja Karla na Madeiri olajša. Poslaniški tajnik je sprejel prošnji in izjavil, da se sedaj veleposlaniška konferenca v Parizu bavi z vprašanjem apanaže bivšemu cesarju. Pred poslaništvom je bila zbrana straža, ki pa ni imela povoda posredovati.

Politični dogodki.

+ Slovenska sedanjost. »Prager Tagblatt« od 19. t. m. prinaša v uvodniku »Slovenische Gegenwart« simpatičen članek o Slovencih, o dr. Jegliču in dr. Korošcu, o slovenski izrazitosti svojstvenosti, v podrobnosti pa podaja dopisnik iz Ljubljane češkemu Nemcem nekatere take podatke, da si češki Nemci ne bodo mogli ustvariti prave slike o Slovencih. Tako: »Slovenci so evropski element med Jugoslovani, čeprav je njih narodna kultura najmlajša. Šele pred 10 leti so skovali slovensko slovnico in slovenski slovar, ki ga prav kar sestavljajo, mrgoli germanizmov in romanizmov.« Kje je dopisnik P. T. dobil te informacije? O Ljubljani, ki ji pripisuje češki informator 100.000 prebivalcev, pravi, da je najčistejše mesto v moralnem oziru, da se ne popiva itd. itd. Celo o devizi: »Milijonarji naj zidajo hiše!« je čul dopisnik nekaj napačnih števil. Nas le veseli, da zunanji svet ne ve, koliko se pri nas preveče popiva, preveče pleše, preveče služi Veneri, a gospodje od »Preroda« bi dopisniku P. Tgbl. precej ostrigili hvalo o Slovencih, kjer smo graje vredni.

+ Moratorij zopet odložen. Radi zakonskega predloga o moratoriju so si liberali in radikali vedno v laseh. Da prikrijejo na zunaj svoja notranja nesoglasja so pokrili umaknitev razprave o moratoriju na včerajšnji seji parlamenta z izgovorom, da je treba sprejeti nemudoma zakon o samoupravi in o razdelitvi države na oblasti, ker poteče 28. t. m. v ustavi določen rok. — Tlačijo in tlačijo, zato bo lepega dne njihova skrpucala odnesel — veter.

+ Kakršen mož, tak minister in politik. Finančni minister dr. Kumanudi je ponovno obljubil članom Jugoslovanskega kluba, da bo popravil v proračunu krivico, storjeno kat. cerkvi. Izjavil je, da bo sprejel vse predloge, ki jih sprejme minister za vere dr. Krstelj. Minister za vere je sprejel predloge slovenskega in hrvaškega episkopata za proračun 1922 v celoti, v celoti pa je dr. Kumanudi snedel tudi dano besedo. Kdo se bo še zanesel na besede »merodajnih«?

+ Obtožba proti generalu Žečeviču, ki so jo podpisali Jugoslovanski klub, NSS, republikanci in SPJ, je sestavljena in pride na dnevni red parlamenta dne 29. t. m. Demokratije, stari sovražniki Žečevičevi, se drže zelo rezervirano. Radikali pa jim groze, da bodo zahtevali izročitev sodišču Pribičevića, ako bodo demokratije nastopili za obtožbo. Vsekakor bo koalicija držala skupaj, ker se drže najrazličnejše umazane afere ene kot druge stranke.

+ Lep red v ministristvu. Dr. Krstelj je odpustil iz ministristva za vere znanega Jukića radi poneverb. Mož je pod ključem.

+ Trezen glas iz Srbije. Beogradske »Novosti« od 18. t. m. pišejo: »Ljudje, ki trdijo danes, da je Svetozar Pribičević več vreden kot večina hrvaškega naroda, pozabljajo dejstvo, da smo se ujediniili, ne da se nato pobijemo in razidemo, marveč,

da stvorimo skupno državo. Res, za osnovo tej državi je bil srbski narod, ki je tudi številčno jačji. Ali to še ne znači, da mora v državni skupnosti srbski narod usiliti svojo voljo hrvaškemu narodu, marveč, da moramo priti do pametnega dogovora, pa magari v škodo g. Pribičevića in vseh velikih — ki so veliki, ker se za velike smatrajo — a na korist Jugoslavije, ki jo tvorijo Srbi, Hrvatje in Slovenci.«

Dnevni dogodki.

— Od gladi umirajo. V Rusiji traja lakota neprestano. Oslabljeni cepajo ljudje po cestah. Statistično je ugotovljeno, da je od 1. decembra 1921 do 15. febr. 1922 pomrlo 5 milijonov ljudi. — V nedeljo se je vršil v Ljubljani sestanek vseh slovenskih organizacij (izvzemši JDS) za odpravo gladijočim v Rusiji.

— Zopetna podražitev poštinih pristojbin. Kakor iz zgornje notice posnemamo, nam bodo naši državni zopet zvišali poštne pristojbine, ki bodo hudo zadele konsumenta, zlasti revnejše sloje, zakaj trgovci in prekupec ne plačujejo poštne, ampak zvali vse na odjemalce, ki ob neznosni dragini že komaj diha. Kam jadramo?!

— Zvišanje poštinih pristojbin v tuzemskem paketnem prometu. a) Težna pristojbina: do 5 kg 8 Din, od 5 kg do 10 kg 20 Din, od 10 kg do 15 kg 30 Din, od 15 kg do 20 kg 40 Din. b) Vrednostna pristojbina: do 100 Din 1 Din, od 100 Din do 500 Din 2 Din, od 500 Din do 1000 Din 5 Din, od 1000 Din do 5000 Din 10 Din in preko 5000 Din za vsake 1000 Din ali del tega zneska po 1 Din. — Za pakete večjega obsega tako zvane ločenke se plača dvojna težna pristojbina. — Dostavnina bo znašala 3 (tri) Din, obvestnina pa 30 par.

— Tečaj za računske preglednike. Glavna kontrola v Belgradu razpisuje šestmesečni natečaj za teoretično in praktično izobrazbo računskih preglednikov pri tej kontroli. Prijaviti se je treba do 15. aprila t. l. pri Glavni kontroli. — Podrobnosti so razvidne iz »Uradnega lista«.

— Največji evropski zavod za zdravljenje z radijem uredi češkoslovaška vlada v Pragi na vinograjski državni bolnišnici. Tu se bo zbral ves radij, s katerim razpolagajo doslej razni češkoslovaški zavodi in uvedel se bo nov način zdravljenja. Ta način bo omogočal, da bodo mogle dobivati radij tudi druge bolnišnice v državi. Vsega skupaj bo novi zavod razpolagal s 3.1 grama radija, bo torej največji v Evropi in tretji največji na svetu. Največjo količino radija — 5 gramov — ima dr. Kelleyev sanatorij v Baltimoreju. Z radijem se zdravi rak, kostna in kožna tuberkuloza, lažje ženske bolezni in razširjenje krvnih cevi. Žal, da se tudi radij ni izkazal za tisto vsemogočno zdravilo, kakor se je izprva pričakovalo od njega.

— Vsak dan 1 milijardo novih kronskih bankovcev natisnejo v Avstriji. Od novembra l. l. so se zvišale uradniške plače za približno 300 odstotkov. Državni nameščenci, vpokojenci in nameščenci juž. železnice, za katere država prispeva približno 98 odstotkov, so prejeli meseca februarja od države 25 milijard kron; kljub tej ogromni vsoti pa se noben uslužbenec ne more vsak dan niti pošteno do sita najesti. —

— Tatvine. Dne 3. t. m. so neznani moški naložili 1 kubični meter desk in jih odpeljali proti Trzinu. Vredne so 1500 K. Oškodovan pa je trgovec Josip Goljevšek iz Sp. Šiške. — Dne 3. marca t. l. ob 9. uri je dospel z vlakom š. 892 voz južne železnice, ki je bil odprt. Iz njega je bilo med vožnjo od Špilja do Zidanega mosta ukradeno 3 bale sukna »Rače«, katero je prihajalo iz Matzleinsdorfa in je bilo namenjeno za Zagreb in sicer tovarni »Celeritas«.

Ljubljanski dogodki.

lj Pred novimi občinskimi volitvami »Slovenski Narod« poroča: »Službene Novine« so v soboto, 18. t. m., objavile »zakon o volitvi v občinska zastopstva v Sloveniji«. S tem je ta zakon stopil v veljavo. Ker se ta zakon glede ugotovitve izida volitev bistveno razločuje od preje veljavnega občinskega volilnega reda in ker je treba občinske odbore tudi izpolniti glede svoječasno razveljavljenih komunističnih mandatov, bo treba računati s tem, da bo vlada v najkrajšem času razpustila v naših avtonomnih mestih in v občinah, ki štejejo nad 10.000 prebivalcev, dosedanje občinske svete. Novi zakon določa glede ugotovitve izida volitev v § 34. to-le: V občinah s lastnim statutom in v občinah z 10.000 ali več prebivalci, pripade predvsem polovica za enega zmanjšane števila odbornikov in namestnikov oni kandidati listi, ki je pri volitvah dobila relativno največ glasov. Postanek števila odbornikov in namestnikov se razdeli med vse kandidatne liste z uporabo načel in predpisov §§ 35, 36 in 37. Občinskemu svetu ljubljanskemu bide torej zadnja ura. — Tako »Slov. Nar.«, ki že vidi v duhu samega sebe na županjskem stolu. Volivstvo pa bo dokazalo, da za eksponente belgrajskih centralistov, za stranke porodic in kapitalističnega izžemanja ljudstva pri nas ne rastejo več rožice. lj Tako je tajil kakor Mažar Polde B., ki je ukradel svojemu sodelavcu 3080 K. Policijska je pa ugotovila, da je ukradeni denar spravil pri svoji znanici Ančki B., pri kateri se je zaplenil. Polde je šele drugi dan g. okr. nadzorniku Habetu priznal svoj greh.

lj Tatvine in vlomí. Dne 12. t. m. je bila ukradena iz vinotoča v Spodnji Šiški št. 35 lepa moška zimska suknja, vredna 8000 K. Oškodovan je Labur Spirit, ki stanuje istotam. — V noči od 13. na 14. t. m. je bilo vlomljeno v skladišče civilnih oblek v šentpeterski vojašnici. Storitci so odnesli več oblek, škoda se še ni mogla ugotoviti.

Naša društva.

d Prosveta franciškanske župnije priredi danes v torek ob 8. uri zvečer predavanje v dvorani na porti samostana.

d Ljudski oder v Ljubljani priredi v nedeljo ob pol 8. uri zvečer narodno igro s petjem »Deseti brate«.

d Fantovski večer šentpeterskega Orla se vrši v sredo ob 8. uri zvečer. Ob pol 8. uri je pevska vaja. Udeležba vseh nujna!

POZIV NA SHOD.

Da enkrat preneha neprimerna gonja proti Prometni zvezi in J. S. Z. zaradi mojega postopanja v žel. koalicijskem in akcijskem odboru, sem prisiljen, da sklicujem za v četrtek, dne 23. t. m.

JAVEN ŽELEZNIČARSKI SHOD

ki se bo vršil ob 19.30 uri zvečer v Mestnem domu. Pozivljamo vse tiste zastopnike organizacij, ki so zaradi mojega postopanja izključili J. S. Z. in Prometno zvezo iz akcijskega odbora, da na tem shodu javno povedo vse vzroke izključitve.

Prosim vse tovariše železničarje, da se shoda udeleže ter po svojem prepričanju razsodijo in naredijo konec hujskanju in poizkusom, razrušiti koalicijo.

Franc Beltram.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«.

Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Razne novice.

r Poroka z zaprekami. Neki angleški mornar bi se bil rad poročil. Toda nevesta ga je čakala v Londonu, on pa je križaril na ladji nekje na vzhodu. Dopust se mu ni dovolil za dalj časa, sta se pa domenila, da se poročita v Madridu. Zato potrebno dovoljenje se je glasililo za Madrid. Ko je nevesta dospela v to mesto, je dobila obvestilo, da ženinov dopust poteka, zato je nevesta ne more v Madrid, pač pa naj ona takoj odpotuje v Gibraltar, kjer jo on dočaka, da se tam poročita. Toda v Gibraltarju so jima vljudo povedali, da dovoljenje, glaseče se na Madrid, ne more biti veljavno za Gibraltar. Novo dovoljenje bi se bilo dobilo, ali poteklo bi nekaj dni, preden bi prišlo, medtem pa bi potekel tudi ženinov dopust. Ni preostajalo drugega, kot da je z njim potovala v Carigrad, kjer je bila usidrana ladja, na kateri je ženin služil. Tam jima je angleški konzul izstavil novo dovoljenje in bila sta končno poročena, oddaljena 3200 km od kraja, kakor sta prvotno nameravala.

r Če bi bila Nemčija zmagala. Letno poročilo angleškega lista »Daily Mail« med drugim prinaša mirovne pogoje, katere bi bila Nemčija stavila, ako bi bila zmagala. 1. Nobenega premirja ne na vodi, ne na suhem, dokler ni zadnji angleški vojak zapustil Francijo in Belgijo in dokler Nemci ne stoji v Parizu. 2. Aneksija Belgije in obrežja Calaisa,

3. Aneksija pokrajine Briey-Longwy v severovzhodni Franciji. 4. Francija mora predati trdnjave Belfort, Toul in Verdun ter ozemlja vzhodno od teh. 5. Povrnitev nemških kolonij. 6. Anglija mora predati vse premogovne postaje in vrtni Gibraltar Španiji. 7. Predaja celokupne angleške mornarice. 8. Anglija vrne Egipt in Sueski prekop Turčiji. 9. Evakuacija Grške in vpostavitve kralja Konstantina. 10. Delitev Srbije in Črne gore med Avstrijo in Bolgarijo. 11. Amerika, Anglija in Francija plačajo deželni milijard funtov sterlingov vojne odškodnine. 12. Okupacija Francije in Belgije, dokler ni zadoščeno tem pogojem. Okupacijske stroške nosijo aliranci. Te pogoje je nameraval predlagati grof von Roon, član pruske gosposke zbornice v maju 1918.

Širite »NOVI ČAS«

Konsumenti!

Organizacija konsumentov je danes bolj potrebna ko kedaj prej. Naša organizacija je

I. ljubljansko delavsko konsumno društvo
v Ljubljani, Kongresni trg 2.

Podružnice po vseh delih Slovenije. — Clani se sprejemajo v osrednji pisarni na Kongresnem trgu ali pri poslovodstvih posameznih podružnic.

OBJAVA.

PETI REDNI OBČNI ZBOR SLOVENSKE ESKOMPTNE BANKE V LJUBLJANI,

kateri je bil sklican na 23. marca 1922 ob 11. uri v bančnih prostorih v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 11, z v tem oglasu določenim dnevnim redom in objavljenem v »Slovencu« št. 54. z dne 7. marca 1922

se prekliče in preloži

na kasnejši čas, ki bo pravočasno objavljen.

Ljubljana, dne 19. marca 1922.

Upravni svet
Slovenske eskomptne banke v Ljubljani:

Jean B. Pollak
t. č. predsednik.

Karl Kauschegg
t. č. podpredsednik.